

НЕОМОДЕРНІЗАЦІЙНА КОНЦЕПЦІЯ ФОРМУВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ СТРАТЕГІЇ ТРАНСПОРТНИХ ПІДПРИЄМСТВ

NEO-MODERNIZATION CONCEPT OF FORMING THE INVESTMENT STRATEGY OF TRANSPORT ENTERPRISES

Косенков Д.С.

аспірант,

Національний авіаційний університет

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-0947-0573>

Kosenkov Denys

National Aviation University

У статті проаналізовано особливості концепції формування інвестиційної стратегії транспортних підприємств. Визначено ряд завдань на які спрямовується орієнтованість управління інвестиційною діяльністю в контексті стратегічних цілей розвитку підприємства. Обґрунтовано цільові орієнтири в контексті формування інвестиційної стратегії підприємств. Визначено основні принципи формування інвестиційної стратегії транспортних підприємств. Проаналізовано структуру капітальних інвестицій підприємств. Окреслено концептуальну схему формування інвестиційної стратегії підприємства в умовах неомодернізаційних тенденцій. Визначено ряд завдань на виконання яких має бути спрямоване формування інвестиційної стратегії транспортних підприємств з урахуванням неомодернізаційних тенденцій. Обґрунтовано, що неомодернізаційна концепція формування інвестиційної стратегії транспортних підприємств повинна бути дотичною до інноваційної складової в контексті врахування у загальних стратегічних цілях підприємства інноваційно-цифровізаційно-модернізаційного вектору змін на сучасному етапі.

Ключові слова: інвестиції, підприємство, інвестиційна стратегія, інвестиційні ресурси, інвестиційний проєкт, інвестиційні цілі.

The article analyzes the peculiarities of the concept of investment strategy of transport enterprises. A number of tasks are defined for which the orientation of management of investment activity in the context of strategic goals of enterprise development is directed. The target goals in the context of formation of investment strategy of enterprises to which are given are justified: Increase of market value of business with the purpose of attraction in perspective of investment value of enterprise; creation of new enterprises through acquisition or merger; diversification of directions of activity of enterprise or scale of business under conditions of expansion of production; obtaining additional investment income from investment operations in order to increase the company's operating capital; increasing the efficiency of the company's operations through the introduction of a number of organizational and technological activities. The basic principles of formation of investment strategy of transport enterprises are defined. The structure of capital investments of enterprises is analyzed. The conceptual scheme of formation of investment strategy of the enterprise under conditions of non-modern renewal is outlined. A number of tasks for which the development of investment strategy of transport enterprises should be directed, taking into account the non-modern tendencies, have been identified: Ensuring of coordination of investment needs with the state of transport industry development and the position of the enterprise in it, technical and technological demands, peculiarities of innovative direction of enterprise development; ensuring strategic and current maximization of investment profit of the transport enterprise; putting investment risks to a minimum; ensuring optimal financial condition of the transport enterprise in the process of investment activity; maintaining the appropriate level of liquidity of transport enterprise investments; providing selection of effective tools of estimation, forecasting and adjustment and appropriate ways in the direction of effective investment activity. It is justified that the non-modern concept of formation of investment strategy of transport enterprises should be as close to the innovative component in the context of taking into account in the general strategic goals of the enterprise innovative-digital-modernization vector of changes at the present stage.

Key words: investments, enterprise, investment strategy, investment resources, investment project, investment goals.

Постановка проблеми. Сучасний етап розвитку економіки вимагає активізації інвестиційної діяльності підприємств, що є драйвером прогресивних технологій, сприяє підвищенню рівня конкурентоспроможності та ефективності діяльності підприємств. Однією із концепцій постіндустріального розвитку є неотехнологічна економіка, яка заснована на новому індустріальному промисловому потенціалі. Оскільки неомодернізаційне оновлення вимагає інтенсифікації процесів економічного відтворення, що можливо через докорінну зміну виробничих процесів за рахунок науково-технологічного потенціалу, спрямування розвитку підприємств у напрямі формування неомодернізаційної концепції вимагає обґрунтування особливостей формування інвестиційної стратегії підприємств, як одного із найважливіших напрямів, що дозволяє стабільно нарощувати прибутковість та підвищувати рівень конкурентоспроможності. Особливо актуальним це є для підприємств транспортної галузі, адже це зумовлюється потребою оновлення основних засобів транспортних підприємств, необхідністю впровадження сучасних технологій та підвищення попиту на якісно нові транспортні послуги.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Проблематика, що стосується питань формування інвестиційної стратегії підприємств знаходить своє відображення в працях таких науковців як: І. О. Бланк, О. М. Вовк, Г. Г. Гайдай, П. Л. Гринько, А. М. Ковальчук, М. І. Крупка, Л. С. Ситник, І. В. Угрімова, О. О. Федоров та ін. Проте, сучасні інноваційно-трансформаційні тенденції, специфіка надання транспортних послуг, особливості забезпечення прибутковості транспортних підприємств вимагають уточнення сучасної концепції формування інвестиційної стратегії підприємств в контексті неомодернізаційного оновлення та адаптації до зовнішніх викликів.

Метою статті виступає обґрунтування особливостей формування інвестиційної стратегії транспортних підприємств в умовах неомодернізаційного оновлення.

Виклад основного матеріалу дослідження.

Інвестиційна стратегія виступає зв'язуючою ланкою в контексті спрямування розвитку інвестиційної діяльності підприємства. За допомогою інвестиційної стратегії репрезентується система довгострокових цілей інвестиційної діяльності підприємств, що повинна передбачати вибір найбільш вигідних шляхів оновлення та розширення та активів задля забезпечення основної спрямованості його економічного розвитку. В даному контексті, загальна стратегія економічного розвитку підприємства виступає однією з передумов формування інвестиційної стратегії, яка повинна узгоджуватися з її цілями і етапами реалізації.

Орієнтованість управління інвестиційною діяльністю на стратегічні цілі розвитку підприємства спрямовується на вирішення ряду завдань [7]:

- означення основних напрямків інвестиційної діяльності в контексті загальної та фінансової стратегій розвитку підприємства (розробка інвестиційної стратегії);
- аналіз кон'юнктури інвестиційного ринку та оцінка інвестиційного клімату;
- оцінювання ефективності реалізації інвестиційних проєктів;
- формування інвестиційного портфеля із врахуванням прийнятих ризиків і рівня прибутковості;
- контроль інвестиційної діяльності загалом та по кожному проєкту окремо;
- визначення належного обсягу інвестиційних ресурсів та забезпечення оптимізації їхньої структури;
- оцінка рівня інвестиційної привабливості об'єкта інвестування.

В контексті формування інвестиційної стратегії підприємства цільовими орієнтирами можуть виступати [4]:

- збільшення ринкової вартості бізнесу з метою примноження в перспективі інвестиційної цінності підприємства;
- створення нових підприємств через поглинання чи злиття;
- диверсифікація напрямів діяльності підприємства чи масштабування бізнесу за умови розширення виробництва;
- одержання додаткового інвестиційного доходу від здійснення інвестиційних операцій щодо збільшення обігового капіталу підприємства;
- підвищення рівня ефективності операційної діяльності підприємства через впровадження ряду організаційних і технологічних.

До основних принципів формування інвестиційної стратегії транспортних підприємств можна віднести [3, с. 90]:

- розгляд підприємства як відкритої системи, яка має здатність до саморегуляції;
- орієнтування на здебільшого підприємницький стиль при стратегічному управлінні інвестиційною діяльністю;
- адаптація інвестиційної стратегії підприємства до змін факторів зовнішнього середовища;
- урахування ступеня інвестиційного ризику при прийнятті стратегічних інвестиційних рішень;
- альтернативність стратегічного інвестиційного вибору;
- орієнтування на кваліфікацію інвестиційних менеджерів підприємства в контексті реалізації інвестиційної стратегії;
- урахування базової стратегії операційної діяльності підприємства;
- забезпечення покриття усіх рівнів управління інвестиційною діяльністю підприємства;
- забезпечення врахування відповідної організаційної структури та відповідного рівня організаційної культури в контексті розробленої інвестиційної стратегії підприємства.

Виходячи з вище зазначеного та зважаючи на те, що інвестиційна стратегія транспортних

підприємств виступає інструментом стратегічного менеджменту, в основі механізму управління нею знаходиться ряд характерних принципів (рис. 1).

Проаналізувавши структуру капітальних інвестицій підприємств (табл. 1) можемо

підкреслити позитивну динаміку щодо збільшення капітальних інвестицій у нематеріальні активи в останні роки, що свідчить про певне зміщення акценту, що можна пов'язати із тенденціями неомодернізаційного оновлення [1]. Проте, незважаючи на зростання вартості інвестицій

Рис. 1. Принципи стратегічного управління інвестиційною стратегією транспортних підприємств

Джерело: розроблено автором за даними [5; 9]

Таблиця 1

Структура капітальних інвестицій підприємств за 2012–2021 рр., тис. грн

Роки	Капітальні інвестиції – усього	капітальні інвестиції у матеріальні активи	капітальні інвестиції у нематеріальні активи
2012	229487189	222268879	7218310
2013	216986932	207615177	9371755
2014	178384897	172188937	6195960
2015	213478158	196400248	17077910
2016	281667897	271800891	9867006
2017	359159803	344848761	14311042
2018	471115542	437427999	33687543
2019	524474074	504463269	20010805
2020	398478079	377934221	20543858
2021	536338858	509537804	26801054

Джерело: складено автором за даними [6]

у нематеріальні активи, їх частка у загальній вартості інвестицій є незначною.

Формування інвестиційної стратегії транспортних підприємств в контексті неомодернізаційних тенденцій повинно передбачати формування інвестиційних ресурсів та визначення стратегічних напрямів форм інвестиційної діяльності. Відповідно, базис належної ефективності лежить в полі забезпечення належного інвестиційного проєктування з урахуванням можливості впровадження новітніх досягнень науки й техніки, що забезпечується науковою підсистемою. Виходячи з цього на рис. 2 представлено концептуальна схема формування інвестиційної стратегії підприємства в контексті неомодернізаційних тенденцій.

Виходячи із сучасних умов господарювання, для розвитку економіки України в умовах війни та сприянню відновленню важливим є формування відповідних інструментів, зокрема і в контексті поживлення інвестиційної діяльності шляхом узагальнення досвіду міжнародних інституцій із трансформуванням цього досвіду в контексті війни. Активізації інвестиційної активності сприятимуть подальші інституційні реформи, належна антикорупційна політика, створення сприятливого податкового середовища для інвестицій, підвищення ефективності корпоративного управління, запровадити страхування ризиків, розвиток інструментів державної підтримки, активне просування вітчизняних товарів [8].

Таким чином, формування інвестиційної стратегії транспортних підприємств з урахуванням неомодернізаційних тенденцій повинно бути спрямоване на виконання таких завдань [2, с. 51]:

– забезпечення узгодженості інвестиційних потреб із станом розвитку транспортної галузі та позиціями підприємства в ній, техніко-технологічними запитами, особливостями інноваційної спрямованості розвитку підприємства;

– забезпечення стратегічної та поточної максимізації інвестиційного прибутку транспортного підприємства;

– зведення інвестиційних ризиків до мінімуму;

– забезпечення оптимального фінансового стану транспортного підприємства в процесі здійснення інвестиційної діяльності;

– підтримання відповідного рівня ліквідності інвестицій транспортного підприємства;

– забезпечення підбору ефективних інструментів оцінки, прогнозування і проєктування та відповідних шляхів у напрямі ефективного здійснення інвестиційної діяльності.

Висновки. В контексті обґрунтування неомодернізаційної концепції формування інвестиційної стратегії транспортних підприємств прослідковуються ряд стримуючих чинників, таких як політична воля, податковий та адміністративний тиск на суб'єкти господарювання, нормативно-законодавча нестабільність, відсутність розробленої належної стратегії щодо залучення інвестицій, неврегульованість питань у полі захисту прав власності інвесторів та інші. Все це зумовлює необхідність якнайшвидшого пошуку і запровадження тих заходів, що сприяли б пришвидшенню притоку іноземного та вітчизняного капіталу в економіку України, що дозволило б покращити розвиток пріоритетних сфер національної економіки, особливо це актуально в період відбудови. Інвестиційна стратегія повинна бути конкурентною, а її якість залежить від ряду параметрів, які повинні бути враховані при її формуванні, це зокрема вплив факторів бізнес-середовища, рівень ризику, рівень ефективності та інші. Неомодернізаційна концепція формування інвестиційної стратегії транспортних підприємств повинна бути дотичною до інноваційної складової в контексті врахування у загальних стратегічних цілях підприємства інноваційно-цифровізаційно-модернізаційного вектору змін на сучасному етапі.

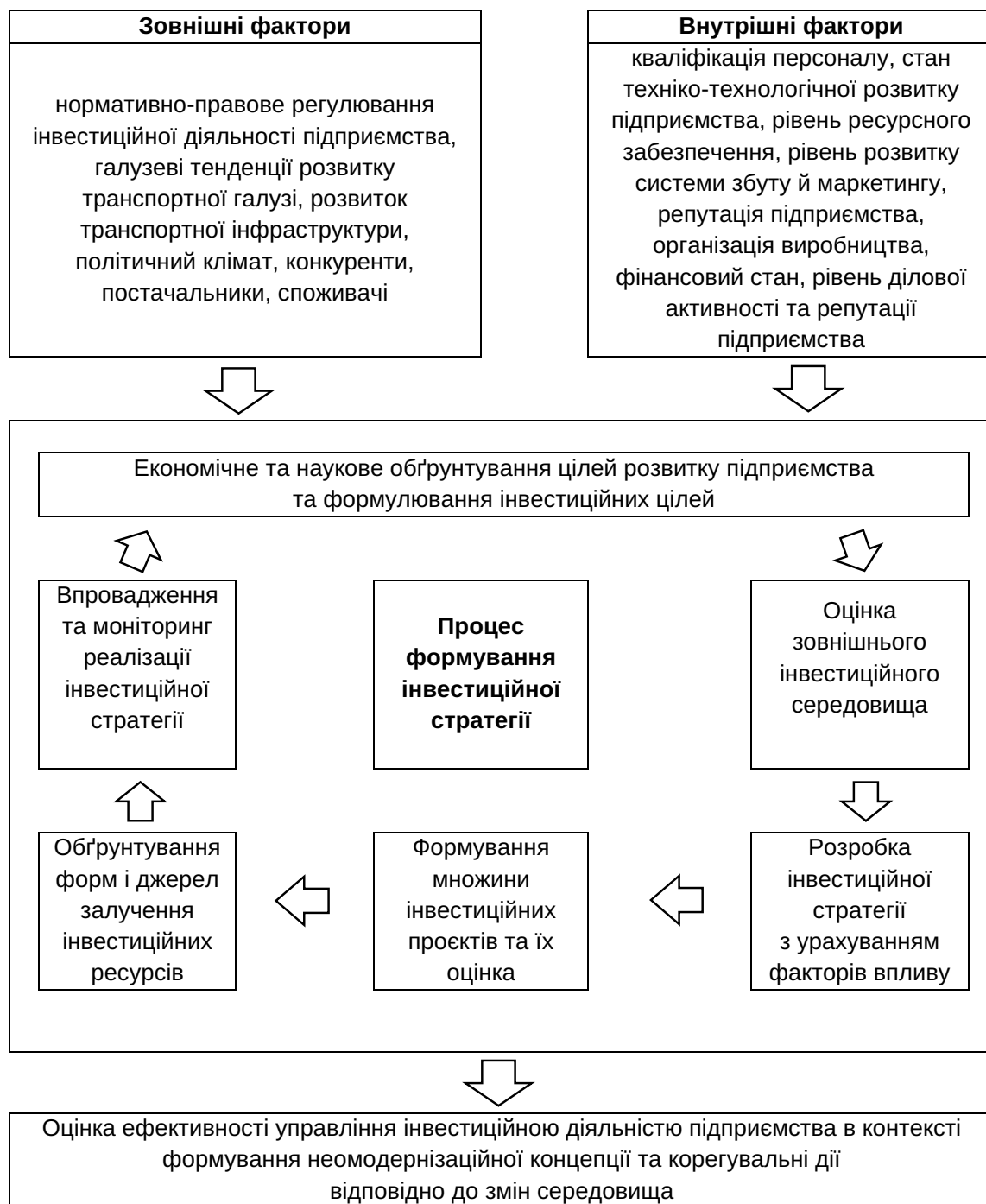

Рис. 2. Концептуальна схема формування інвестиційної стратегії підприємства в умовах неомодернізаційних змін

Джерело: розроблено автором

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Атамась Г., Петренко О. Інвестиційна діяльність підприємств у короно-кризисних умовах. *Галицький економічний вісник*. 2022. № 2 (75). С. 7–14.
2. Вовк О.М., Ковальчук А.М., Кривенко В.О. Концептуальні основи забезпечення ефективності інвестиційної діяльності транспортних підприємств. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. Серія: «Економіка і менеджмент». 2020. № 42. С. 50–54.
3. Гаврилова Н. В. Формування інвестиційної стратегії транспортних підприємств. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/42032244.pdf>.

4. Галько Л. Р. Інвестиційна діяльність підприємства: стратегія і тактика управління. *Економіка та суспільство*. 2021. Випуск 31. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-31-63>.
5. Діденко Є. О., Гапич О. В. Управління інвестиційною стратегією підприємства. *Ефективна економіка*. 2019. № 12. DOI: 10.32702/2307-2105-2019.12.64.
6. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua>.
7. Сімкова Т. О., Байда О. К. Формування системи управління інвестиційною діяльністю підприємства. *Ефективна економіка*. 2020. № 12. DOI: 10.32702/2307-2105-2020.12.119.
8. Щодо стану інвестиційних процесів в економіці України та шляхів їх активізації. URL: https://lb.ua/blog/bogdan_danylysyn/503439_shchodo_stanu_investitsiynih_protseviv.html.
9. Kovalchuk A. M., Safonik N. P. Zaliznyuk V. P. Strategic management of adaptation of enterprises innovation activity of to the conditions of the sustainable development. *Economics, management and administration in the coordinates of sustainable development*: Scientific monograph. Riga, Latvia : Baltija Publishing, 2021. pp. 679–692. DOI: <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-157-2-37>.
10. Ареф'єва О. В., Вовк О. М., Посипайко Є. А. Інтенсифікація формування матеріально-технічного забезпечення підприємства в умовах неоіндустріальної модернізації. *Економічний вісник Національного гірничого університету*. 2020. URL: https://ev.nmu.org.ua/docs/2020/2/EV20202_123-131.pdf.

REFERENCES:

1. Atamas H., Petrenko O. (2022) Investytsiina diialnist pidpriemstv u korono-kryzysnykh umovakh [Investment activity of enterprises in corona-crisis conditions]. *Galician Economic Herald*, 2(75). P. 7–14.
2. Vovk O. M., Kovalchuk A. M., Kryvenko V. O. (2020) Conceptual foundations of ensuring the efficiency of investment activities of transport enterprises [Conceptual foundations of ensuring the efficiency of investment activities of transport enterprises]. *Scientific Bulletin of the International Humanitarian University. Series: "Economics and Management"*, 42. P. 50–54.
3. Havrylova N. V. Formuvannia investytsiinoi stratehii transportnykh pidpriemstv [Formation of the investment strategy of transport enterprises]. Available at: <https://core.ac.uk/download/pdf/42032244.pdf>.
4. Halko L. R. (2021) Investytsiina diialnist pidpriemstva: stratehiia i taktyka upravlinnia [Investment activity of the enterprise: management strategy and tactics]. *Economy and society*, vol. 31. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-31-63>.
5. Didenko Ye. O., Napich O. V. (2019) Upravlinnia investytsiinoiu stratehiieiu pidpriemstva [Management of the investment strategy of the enterprise]. *Efficient economy*, vol. 12. DOI: 10.32702/2307-2105-2019.12.64.
6. Ofitsiyniy sait Derzhavnoi sluzhby statystyky Ukrainy [Official website of the State Statistics Service of Ukraine]. Available at: <https://www.ukrstat.gov.ua>.
7. Simkova T. O., Baida O. K. (2020) Formuvannia systemy upravlinnia investytsiinoiu diialnistiu pidpriemstva [Formation of the system of management of the investment activity of the enterprise]. *Efficient economy*, vol. 12 DOI: 10.32702/2307-2105-2020.12.119.
8. Shchodo stanu investytsiinykh protsesiv v ekonomitsi Ukrainy ta shliakhiv yikh aktyvizatsii [Regarding the state of investment processes in the economy of Ukraine and ways of their activation]. Available at: https://lb.ua/blog/bogdan_danylysyn/503439_shchodo_stanu_investitsiynih_protseviv.html.
9. Kovalchuk A. M., Safonik N. P. Zaliznyuk V. P. Strategic management of adaptation of enterprises innovation activity of to the conditions of the sustainable development. *Economics, management and administration in the coordinates of sustainable development*: Scientific monograph. Riga, Latvia: Baltija Publishing, 2021. pp. 679–692. DOI: <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-157-2-37>.
10. Arefieva O. V., Vovk O. M., Posypaiko Ye. A. (2020) Intensyfikatsiia formuvannia materialno-tekhnichnoho zabezpechennia pidpriemstva v umovakh neoindustrialnoi modernizatsii. [Intensification of material and technical support formation of an enterprise in the conditions of neoindustrial modernization]. *Ekonomichnyi visnyk Natsionalnoho hirnychoho universytetu*. Available at: https://ev.nmu.org.ua/docs/2020/2/EV20202_123-131.pdf.